

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร
สบอ.9 (อุบลราชธานี)
เลขที่รับ... 843
วันที่... 12 พค-66

ส่วนราชการ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ (อุบลราชธานี) กลุ่มงานกฎหมาย โทร. ๐ ๔๕๓๑ ๑๖๗๗ ต่อ ๕๐๓
ที่ ทส ๐๔๑๙.๙/๕๐๓๒ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ทาหรือขอกฎหมายกรณีการตัดต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

เรียน ผู้อำนวยการส่วนทุกส่วน
หัวหน้ากลุ่มงานทุกกลุ่ม
หัวหน้าศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ (อุบลราชธานี) ขอส่งสำเนาหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๔๐๓.๒/ว๙๔๐๒ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ทาหรือขอกฎหมาย
กรณีการตัดต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า มาเพื่อทราบ
และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

(นายกรรชิต ศรีนพวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 9

① เสนอ
ห้องนิติคุณบริหารเขต,
-เห็นสมควรขอความเห็นชอบ

ทททท. dmp a .com

-เห็นสมควร

(นางเจริญพร จิรมงคลการ)
พนักงานธุรการ ส.3

② ทราบ
ดำเนินการตามเสนอ

๒๕๖๖.๖๖

(นางนพมาศ แก้วพรมชัย)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
หัวหน้าศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

กลุ่มงานกฎหมาย
เลขที่รับ ๑๑๘
วันที่ 16 มิ.ย. ๖๖
เวลา ๑๖.๐๐ น.

เลขที่รับ ๑๑๘
วัน เดือน ปี 16 พ.ค. 256๖
เวลา

ส่วนราชการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กองนิติการ โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗ ต่อ ๑๒๑๓
ที่ ทส ๐๔๐๓.๒/ว ๕๕๐๒ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ทาหรือข้อกฎหมายกรณีการตัดต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

เรียน รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชทุกท่าน
ผู้ตรวจราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชทุกท่าน
ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖
ผู้อำนวยการกองทุกกอง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขา
ผู้อำนวยการสำนักงานผู้ตรวจราชการกรม
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารโครงการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าต้นน้ำ
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
หัวหน้ากลุ่มงานจริยธรรม
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
หัวหน้าศูนย์ราชการสะดวก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๘/๑๓๖ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ทาหรือข้อกฎหมายกรณีการตัดต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า มาเรียนเพื่อทราบและแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

☐ อก.	☐ อช.	☒ กษ.
☐ อท.	☐ สบ.	☐ นท.
☐ ทป.	☐ คณ.	☐ ปอ.
☐ พอ.	☐ วอ.	☐ ปล.
☐ ศูนย์ราชการส่วนกลาง		

(นายประสงค์ สุวรรณโชติ)
ผู้อำนวยการส่วนอำนาจ

(นายสมรินทร์ ประพนธ์ชัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำเนาถูกต้อง

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

เรื่องเสร็จที่ ๕๕๑/๒๕๖๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การตัดต้นไม้ในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ในระหว่างการตรากฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยาน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง
สัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒*

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีหนังสือ ส่วนที่ สด ๐๙๐๓/๒/๓๓๕๓๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ที่สำคัญประการหนึ่งเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่ามาก่อนวันที่กฎหมายทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับ โดยในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติในการสำรวจข้อมูลการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว หากรัฐมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้กรมอุทยานแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี จัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดังกล่าวโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาซึ่งจะมีผลทำให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นนี้สามารถครอบครองที่ดินและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติวิธียั่งยืนโดยไม่ต้องได้รับโทษ เมื่อได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแล้ว ทั้งนี้ การคัดกรองคุณสมบัติของบุคคลที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือให้ดำเนินการโดยใช้แนวทางตามกรอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยที่ปัจจุบันกรมอุทยานแห่งชาติ ได้สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเสร็จแล้ว ปรากฏว่า ประชาชนที่มีชื่อเป็นผู้ได้รับการสำรวจมีความประสงค์จะตัดต้นไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลาสินของราษฎร

*ส่งพร้อมหนังสือ ส่วนที่ สด ๐๙๐๘/๑๓๕ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

//สงวน

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

ที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และนำออกซึ่งไม้ที่ตัดได้ แต่เนื่องจากพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปาดิฐะในพื้นที่โครงการซึ่งออกตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ ยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการตราเพื่อใช้บังคับ จึงทำให้มีประเด็นต้องพิจารณาว่า การตัดต้นยางพาราหรือไม่ยืนต้นอื่นในพื้นที่อนุรักษ์ภายใต้พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ จะสามารถกระทำได้หรือไม่ และไม้ที่ตัดนั้นจะเป็นกรรมสิทธิ์ของใคร โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ มีความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า ราษฎรสามารถตัดต้นยางพาราหรือไม่ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้ โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ สามารถผ่อนผันการตัดต้นยางพาราหรือไม่ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์อันเป็นปกติฐะของประชาชนไปพลางก่อนได้ และให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติฯ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่ากำกับควบคุมเพื่อมิให้การกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนไม้ยางพาราที่ตัดนั้นย่อมเป็นกรรมสิทธิ์ของราษฎรผู้มีเจตนายึดถือและครอบครองไว้ในที่ดินของตนเองที่ได้แจ้งการครอบครองแล้ว

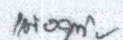
ฝ่ายที่สอง เห็นว่า ราษฎรไม่สามารถตัดต้นยางพาราหรือไม่ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้ เนื่องจากตามข้อเท็จจริงในการตัดต้นยางพาราจะต้องมีการนำออกไปซึ่งไมยางพาราที่ได้ดำเนินการตัดออกจากพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งจะมีการปลูกใหม่เพื่อทดแทนต้นยางพาราที่ถูกตัดออก ซึ่งกรณีดังกล่าวขัดต่อมาตรา ๑๔ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๕๕ (๒) (๕) และ (๖) หรือมาตรา ๖๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ โดยเทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๑๙๐/๒๕๕๘ ส่วนไมยางพาราที่ปลูกในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น ถือว่าไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๖๙๘/๒๕๕๐

เพื่อให้ได้ข้อยุติในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายข้างต้นและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและชัดเจน กรมอุทยานแห่งชาติฯ จึงขอหารือดังนี้

๑. ราษฎรที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ สามารถตัดต้นยางพาราหรือไม่ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และปลูกใหม่ทดแทนได้หรือไม่ อย่างไร

๒. ราษฎรที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ สามารถนำไม้ที่ตัดแล้วออกไปจากพื้นที่ดังกล่าวได้หรือไม่ และกรรมสิทธิ์ในไม้ที่ตัดออกนั้นจะเป็นของราษฎรผู้แจ้งการครอบครองที่ดินดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

สำเนาถูกต้อง

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นควรรวมประเด็นพิจารณาเป็นประเด็นเดียว โดยกำหนดประเด็นพิจารณาใหม่ว่า ในระหว่างที่กฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังไม่แล้วเสร็จ ผู้ที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว จะสามารถตัดต้นยางพาราหรือไม่ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลาสินของราษฎรที่หมดอายุ เพื่อกับเกี่ยวผลประโยชน์และนำออกจากพื้นที่ โดยมีการปลูกใหม่ทดแทน ได้หรือไม่ และกรรมสิทธิ์ ในไม้ที่ตัดเป็นของผู้ใด นั้น เห็นว่า กรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ หาหรือมานี้ เป็นการขอตัดต้นยางพารา ของประชาชนที่ได้รับการสำรวจรายชื่อการถือครองที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้จัดทำขึ้นตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๔ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชน ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐมนตรีมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มี ที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและ ได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิกถอนหน่วยงาน สำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว ในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะ ดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศหรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินสี่ปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณา และคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือ ทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายใน เขตพื้นที่ที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในการนี้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หินทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือน้ำหรือ กล้วยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๖๔ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการ ค้ำรุงหรืออาจเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต่ารับโทษ

สำเนาถูกต้อง

๓๐๑๓

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า โดยทั้งสองมาตราดังกล่าวกำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าของประชาชนผู้ที่มีรายชื่อจากการสำรวจโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา อีกทั้งยังกำหนดให้ประชาชนผู้ที่มีรายชื่อจากการสำรวจสามารถก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งมีและดินในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรานี้ได้โดยไม่ต้องรับโทษ หากเป็นการกระทำเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๖๑ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจารอโครงการที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสัปดาห์หรือสัปดาห์นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง แล้วรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดตามก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมิวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้ระยะเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเพิ่มหน่วยงานสำหรับกรรปรายงาน ยุติตั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิรูประบบนิเวศ เป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ พันธุ์ ดูแลรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และหาแนวทางหลายทางซึ่งภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เกินหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือน้ำหรือบ่อดินสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรานี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างปกติธุระ และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

สำเนาถูกต้อง

1/๒๐๑๓

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
อธิบดีกรม

เมื่อขณะนี้ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุขในพื้นที่โครงการซึ่งออกตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าวใช้บังคับ การที่ประชาชนที่มีรายชื่อเป็นผู้ได้รับการสำรวจการถือครองที่ดินจะตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และนำไม้ที่ตัดออกจากพื้นที่ รวมถึงจะมีการปลูกใหม่เพื่อทดแทนนั้น จึงเป็นการกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายและทำให้เสื่อมสภาพแก่ไม้และดิน ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา ๑๙ (๑) และ (๒)^๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๕๕ (๒) (๕) และ (๖)^๕ หรือมาตรา ๖๗ (๒)^๖

“มาตรา ๑๙ ภายในอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม

(๒) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๕๕ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ

(๖) ปลูกต้นไม้หรือพืชนานาชาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๖๗ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพืชนานาชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด หวาย ถูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน หรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

ฯลฯ

ฯลฯ

สำเนาถูกต้อง

/ลงอก-

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ที่เคยให้ไว้ในเรื่องเสรีจที่ ๑๙๐/๒๕๕๘ โดยไม่อาจนำบทบัญญัติมาตรา ๖๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ และมาตรา ๑๒๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ที่ยกเว้นโทษให้แก่ผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่ดังกล่าวมาใช้ได้ เพราะการพิจารณาว่าการกระทำเช่นใดจะได้รับยกเว้นโทษตามบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวหรือไม่นั้น ย่อมต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมอุทยานแห่งชาติ จะได้กำหนดต่อไป และเมื่อพิจารณาแล้วว่า ไม่สามารถตัดต้นยางพาราหรือไม่ย่นคันและนำออกไปซึ่งไม้ที่ตัดออกจากพื้นที่ดังกล่าวได้ จึงไม่จำต้องวินิจฉัยในประเด็นที่เกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในไม้ที่ตัดออกแล้วอีก

(นายณพดล เกียรติคุณ)

รองเลขาธิการ วิชาการราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๖๖

“บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้อำนาจตามมาตรา ๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อดำเนินการให้ราษฎรตัดต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ ๐๔๐๗/๙๐ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

“โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

“โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

สำเนาถูกต้อง

๒๕๖๖.๖.๒

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)

นิติกร

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ (อุบลราชธานี) กลุ่มงานกฎหมาย โทร. ๐ ๔๕๓๑ ๑๖๗๗ ต่อ ๕๐๓
ที่ ทส ๐๙๑๙.๙/๕๐๓๗ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ทาหรือข้อกฎหมายกรณีการตัดต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

เรียน ผู้อำนวยการส่วนทุกส่วน
หัวหน้ากลุ่มงานทุกกลุ่ม
หัวหน้าศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ (อุบลราชธานี) ขอส่งสำเนาหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๓.๒/ว๙๙๐๒ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ทาหรือข้อกฎหมาย
กรณีการตัดต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า มาเพื่อทราบ
และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

(นายค.รชิต ศรีนพวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙

กลุ่มงานกฎหมาย
เลขที่รับ 918
วันที่ 16 มิ.ย. 66
เวลา 15.00 น.
สำเนา

วันที่รับ 16 มิ.ย. 66
วัน เดือน ปี 16 มิ.ย. 2566
เวลา

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กองนิติการ โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗ ต่อ ๑๒๑๓
ที่ ทส ๐๔๐๓.๒/ว ๕๕๐๒ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ทาหรือข้อกฎหมายกรณีการตัดต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

เรียน รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชทุกท่าน
ผู้ตรวจราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชทุกท่าน
ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖
ผู้อำนวยการกองทุกกอง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขา
ผู้อำนวยการสำนักงานผู้ตรวจราชการกรม
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารโครงการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าต้นน้ำ
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
หัวหน้ากลุ่มงานจริยธรรม
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
หัวหน้าศูนย์ราชการสะดวก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขอส่งสำเนาทันทีสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๘/๑๓๖ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ทาหรือข้อกฎหมายกรณีการตัด
ต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า มาเรียนเพื่อทราบ
และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

☐ อก.	☐ อข.	☒ อค.
☐ อท.	☐ สบ.	☐ จอ.
☐ ฟป.	☐ คม.	☐ ปก.
☐ ฟอ.	☐ วก.	☐ ปล.
☐ ศูนย์ภาคตะวันออก		

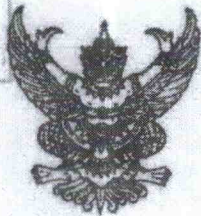
(นายประสงค์ สุวรรณโชติ)
ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ

(นายรินทร์ ประพนธ์ชัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำเนาถูกต้อง

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

เลขที่รับ 4320
วันที่ ๕ พ.ค. ๒๕๖๖
เวลา 10.44 น.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
เลขที่รับ 22999
วันที่ ๕ พ.ค. ๒๕๖๖
เวลา 10.00 น.

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๘/๑๓๖

กองนิติการ
รับที่ 354
วันที่ 10 พ.ค. 2566
เวลา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖

กลุ่มงานกฎหมาย
รับที่ 195
วันที่ 11 พ.ค. 2566
เวลา 10.16 น.

เรื่อง ทาหรือข้อกฎหมายกรณีการตัดต้นไม้ในอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

เรียน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๘/ป ๑๘๕ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การตัดต้นไม้ในอุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในระหว่างการตรากฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชขอทาหรือข้อกฎหมายกรณีการตัดต้นไม้ในอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบแล้ว จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

กลุ่มงานกฎหมาย
พิจารณา

10 พ.ค. ๖๖

(นายชาญวิทย์ กันชา)

ผู้อำนวยการกองนิติการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพศพล เกียรติสุข)

รองเลขาธิการ รักษาการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำเนาถูกต้อง

๒๕๖๖

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

กองกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฝ่ายกฎหมายทรัพยากร

โทร. ๐๕ ๐๔๗๕ ๒๕๑๕ (นางสาวกิริภาทร)

โทรสาร ๐ ๒๖๒๓ ๖๓๘๓

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraband@กฤษฎีกา

นางสาวกิริภาทร

(นายอรรถพล เจริญชันษา)

อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

นางสาวกิริภาทร

นางสาวกิริภาทร

นางสาวกิริภาทร

นางสาวกิริภาทร

นางสาวกิริภาทร

เรื่องเสร็จที่ ๕๕๑/๒๕๖๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การตัดต้นไม้ในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ในระหว่างการตรากฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยาน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง
สัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒*

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๓/๒/๓๓๕๓
ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติ
อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ตราขึ้นโดย
มีเจตนารมณ์ที่สำคัญประการหนึ่งเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัย
หรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่ามาก่อนวันที่กฎหมาย
ทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับ โดยในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ และมาตรา ๑๒๑
แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ
ในการสำรวจข้อมูลการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ
เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว หากรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชน
ที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ให้กรมอุทยานแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวน
และคุ้มครองสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี จัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ในพื้นที่ดังกล่าวโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
ซึ่งจะมีผลทำให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นนี้
สามารถครอบครองที่ดินและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุขได้
โดยไม่ต้องได้รับโทษ เมื่อได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
อุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแล้ว ทั้งนี้ การคัดกรองคุณสมบัติของบุคคล
ที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือให้ดำเนินการโดยใช้แนวทางตามกรอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐
มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

โดยที่ปัจจุบันกรมอุทยานแห่งชาติ ได้สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนในพื้นที่
อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเสร็จแล้ว ปรากฏว่า ประชาชนที่มีชื่อ
เป็นผู้ได้รับการสำรวจมีความประสงค์จะตัดต้นไม้พาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลาสินของราษฎร

*ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/๑๑๕ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

//Kdgh

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

ที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และนำออกซึ่งไม้ที่ตัดได้ แต่เนื่องจากพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปาดิฐะในพื้นที่โครงการซึ่งออกตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ ยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการตราเพื่อใช้บังคับ จึงทำให้มีประเด็นต้องพิจารณาว่า การตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นในพื้นที่อนุรักษ์ภายใต้พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ จะสามารถกระทำได้หรือไม่ และไม้ที่ตัดนั้นจะเป็นกรรมสิทธิ์ของใคร โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ มีความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า ราษฎรสามารถตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้ โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ สามารถผ่อนผันการตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์อันเป็นปกติฐะของประชาชนไปพลางก่อนได้ และให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่ากำกับควบคุมเพื่อมิให้การกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนไม้ยางพาราที่ตัดนั้นย่อมเป็นกรรมสิทธิ์ของราษฎรผู้มีเจตนายึดถือและครอบครองไว้ในที่ดินของตนเองที่ได้แจ้งการครอบครองแล้ว

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า ราษฎรไม่สามารถตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้ เนื่องจากตามข้อเท็จจริงในการตัดต้นยางพาราจะต้องมีการนำออกไปซึ่งไมยางพาราที่ได้ดำเนินการตัดออกจากพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งจะมีการปลูกใหม่เพื่อทดแทนต้นยางพาราที่ถูกตัดออก ซึ่งกรณีดังกล่าวขัดต่อมาตรา ๑๔ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๕๕ (๒) (๕) และ (๖) หรือมาตรา ๖๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ โดยเทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๑๙๐/๒๕๕๘ ส่วนไมยางพาราที่ปลูกในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น ถือว่าไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๖๙๘/๒๕๕๐

เพื่อให้ได้ข้อยุติในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายข้างต้นและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและชัดเจน กรมอุทยานแห่งชาติฯ จึงขอหารือดังนี้

๑. ราษฎรที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ สามารถตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และปลูกใหม่ทดแทนได้หรือไม่ อย่างไร

๒. ราษฎรที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ สามารถนำไม้ที่ตัดแล้วออกไปจากพื้นที่ดังกล่าวได้หรือไม่ และกรรมสิทธิ์ในไม้ที่ตัดออกนั้นจะเป็นของราษฎรผู้แจ้งการครอบครองที่ดินดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

สำเนาถูกต้อง

(ลายเซ็น)

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นควรรวมประเด็นพิจารณาเป็นประเด็นเดียว โดยกำหนดประเด็นพิจารณาใหม่ว่า ในระหว่างที่กฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังไม่แล้วเสร็จ ผู้ที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว จะสามารถตัดต้นยางพาราหรือไม่ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมตอายุ เพื่อกับเกี่ยวผลประโยชน์และนำออกจากพื้นที่ โดยมีการปลูกใหม่ทดแทน ได้หรือไม่ และกรรมสิทธิ์ ในไม้ที่ตัดเป็นของผู้ใด นั้น เห็นว่า กรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ หาหรือมานี้ เป็นการขอตัดต้นยางพารา ของประชาชนที่ได้รับการสำรวจรายชื่อการถือครองที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้จัดทำขึ้นตามมาตรา ๖๔^๕ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๔ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชน ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง แล้วรัฐมนตรีมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มี ที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและ ได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพื่อบริหารงาน สำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว ในสภาวการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะ ดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศหรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินสี่ปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณา และคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือ ทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ ป่าไม้ ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายใน เขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แล้งาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หินแร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือน้ำหรือ ปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๖๔^๕ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการ ค้าหรือขายอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้ขึ้นไม่สมควรให้พา

สำเนาถูกต้อง

๓๐๑๓

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๖๑^๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า โดยทั้งสองมாதราดังกล่าวกำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าของประชาชนผู้ที่มีรายชื่อจากการสำรวจโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา อีกทั้งยังกำหนดให้ประชาชนผู้ที่มีรายชื่อจากการสำรวจสามารถก่อสร้าง แฝวถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งรั้วและดินในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรานี้ได้โดยไม่ต้องรับโทษ หากเป็นการกระทำเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๖๑ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง แล้วรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดตามก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพื่อบริหารจัดการที่ดินสำหรับโครงการปรองดอง หยุตติยา เรียบรู้กล่าวโดยสรุปทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิรูประบบที่ดิน การจัดการที่ดินในสภาพการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการ เป็นการมอบหมายให้พระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ พันธุ์ ดูแลรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แฝวถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เกื้อเกา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน ทราย หิน แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือน้ำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรานี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

สำเนาถูกต้อง

๒๖๑๓

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
อธิบดี

เมื่อขณะนี้ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปึกคิฐะในพื้นที่โครงการซึ่งออกตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าวใช้บังคับ การที่ประชาชนที่มีรายชื่อเป็นผู้ได้รับการสำรวจการถือครองที่ดินจะคัดค้านอย่างพาราหรือไม่ยื่นต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินที่หมคอาญเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และนำไม้ที่คัดออกจากพื้นที่ รวมถึงจะมีการปลูกใหม่เพื่อทดแทนนั้น จึงเป็นการกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายและทำให้เสื่อมสภาพแกไม้และดิน ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา ๑๔ (๑) และ (๒)^๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๕๕ (๒) (๕) และ (๖)^๕ หรือมาตรา ๖๗ (๒)^๖

มาตรา ๑๔ ภายในอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เมาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม

(๒) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๕๕ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เมาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ

(๖) ปลูกต้นไม้หรือพืชมงคลอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๖๗ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ตัด โค่น แผ้วถาง เมา ทำลาย ต้นไม้หรือพืชมงคลอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด หวาย ถูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทับ หรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

ฯลฯ

ฯลฯ

สำเนาถูกต้อง

/s/๗๑๓

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)
นิติกร

แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ที่เคยให้ไว้ในเรื่องเสรีจที่ ๑๙๐/๒๕๕๘" โดยไม่อาจนำบทบัญญัติมาตรา ๖๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ และมาตรา ๑๒๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ที่ยกเว้นโทษให้แก่ผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่ดังกล่าวมาใช้ได้ เพราะการพิจารณาว่าการกระทำเช่นใดจะได้รับยกเว้นโทษตามบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวหรือไม่นั้น ย่อมต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ จะได้กำหนดต่อไป และเมื่อพิจารณาแล้วว่า ไม่สามารถตัดต้นยางพาราหรือไม่ขึ้นต้นและนำออกไปซึ่งไม้ที่ตัดออกจากพื้นที่ดังกล่าวได้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรรมสิทธิ์ในไม้ที่ตัดออกแล้วอีก

(นายณพล เกตุรักษ์)

รองเลขาธิการ รักษาราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๖

"บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้อำนาจตามมาตรา ๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อดำเนินการให้ราษฎรตัดต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติบูโด-สุโขทัย สงขลา-พัทลุง พร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนที่เลขที่ ๐๙๐๗/๙๐ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

"โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

"โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

สำเนาถูกต้อง

๑๙๐๙.๓๒

(นางแสงอุทัย คำจันทร์)

นิติกร